

HORIZONT 2020/6

Migrációkutató Intézet

Kovács Emese: [A Skandináviában élő muszlim diaszpóra a koronavírus-járvány tükrében](#)

Kovács Emese: A Skandináviában élő muszlim diaszpóra a koronavírus-járvány tükrében

1. A KORONAVÍRUS TERJEDÉSE A SKANDINÁV BEVÁNDORLÓ-KÖZÖSSÉGEKBEN

Március közepén jelentek meg az első híradások arról, hogy a skandináv országokban élő bevándorló-közösségekben felütötte a fejét a koronavírus-fertőzés. A legelső jelentések Svédországból érkeztek, és arról számoltak be, hogy az addig elhunyt 15 betegből 6 szomáliai származású volt.¹ Az elhalálozott szomáli-svédek és további 130 koronavírusos beteg (az akkori fertőzöttek 14%-a) Stockholm bevándorló-negyedeiben éltek.² Ezt követően a svéd Közegészségügyi Hatóság (svédül: *Folkhälsomyndigheten*) megvizsgálta a koronavírusos betegek etnikai megoszlását, majd Anders Tegnell, a hatóság vezetője április 14-ei sajtóközleményében bejelentette, hogy egyértelműen nagyobb arányban betegednek meg a bevándorló háttérű lakosok, mint a svédek. A szomáli-svédek ekkor a kórházban kezelt koronavírusos betegek majdnem 5%-át adták, míg a népességnek mindössze 0,5%-át. A szír bevándorlók 3%-a szorult kórházi kezelésre, míg ez a csoport a svéd társadalom 2%-át teszi ki. Az irakiak esetében pedig a betegek aránya 4% volt az 1,4%-os népességarányhoz képest.³

A norvég Közegészségügyi Intézet (norvégul: *Folkehelseinstitutt*) hasonló jelenségre lett figyelmes április elején. Az intézet megállapította, hogy a koronavírus-fertőzés a bevándorlók körében gyorsabban terjed, és különösen a Szomáliában születetteket sújtja. Az akkori 4 655

¹ SVT 2020a és EXPRESSEN 2020a.

² DAGENS NYHETER 2020a.

³ FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN 2020.

ABSZTRAKT

A skandináv hatóságoknak már a koronavírus-járvány kezdeti szakaszában felfigyeltek a muszlim bevándorlók – és azon belül is a szomálik – nagyarányú megbetegedésére. A bevándorlók hátrányosabb szociális és gazdasági helyzetével magyarázható, hogy ők jobban ki vannak téve a koronavírus-fertőzésnek. Svédország, Norvégia és Finnország is több nyelvű információs kampánnyal reagált erre a jelenségre, míg Dániában inkább a muszlimokkal kapcsolatos integrációs problémák kerültek előtérbe. A svéd kormány nyílt társadalmon alapuló járványügyi politikájának és a bevándorló-kérdésekben egyébként is jellemző politikai korrektségének köszönhetően a koronavírus-fertőzés valószínűleg a bevándorló-negyedekből terjedt át a svéd idősotthonokba, ahol eddig több mint 1600 idős ember életét követelte. A koronavírus-járvány tehát arra világított rá Skandináviában, hogy a muszlim bevándorlók társadalmi integrációja sikertelen, ami mellett, hogy sajátos járványkezelési stratégiát igényel, a skandináv jóléti állam fenntarthatóságát is fenyegeti. A koronavírus-járvány gazdasági következményei pedig várhatóan tovább mélyítik a bevándorlók és a skandináv lakosok közötti különbségeket, amely további társadalmi feszültségeket eredményezni.

fertőzött személy közül 829 fő volt bevándorló, akik közül 201 volt szomáliai származású. Így a szomáli-norvégok a fertőzöttek több mint 4%-át tették ki, míg ez az etnikai csoport Norvégia összlakosságának alig a 0,5%-át adja. Feltűnően magas volt a fertőzöttek száma Oslo egyik keleti városrészében, ahol nagy számban élnek szomáliai bevándorlók.⁴ Április végére a koronavírus-fertőzöttek 21%-a volt bevándorló hátterű, és 6%-uk volt szomáliai származású.⁵

A finnországi szomáli közösségek körében is megfigyelhető a koronavírus-járvány gyors terjedése. Helsinkiben 200 szomáliainál mutatták ki a koronavírus-fertőzést április közepén, amely az országban élő teljes szomáli közösség 1,8%-át jelenti. Összehasonlításképpen Helsinki teljes lakosságának mindössze 0,2%-a volt ekkor fertőzött.⁶

Dániában április közepén két főorvos hívta fel a közvélemény figyelmét arra, hogy a koppenhágai Hvidovre kórházban kezelt koronavírusos betegek jelentős része bevándorló hátterű.⁷ A dán járványügyi hatóság (dánul: *Statens Serum Institut*) kezdetben nem gyűjtött adatot a fertőzöttek etnikai hovatartozását illetően, ezért erről sokáig nem voltak pontos információk. A hatóság május 7-én tette közzé első jelentését a koronavírusos megbetegedések etnikai megoszlásáról, amely – mint ahogy az várható volt – a nem-nyugati származású bevándorlók nagyobb arányú fertőzöttségét mutatta ki. A jelentés szerint március 6-a és május 4-e között 1 505 nem-nyugati bevándorló fertőződött meg, amely a fertőzöttek 18%-át teszi ki, míg a nem-nyugati bevándorlók Dánia népességének alig 9%-át adják. Különösen magas volt a fertőzöttség aránya a szomáliak, a marokkóiak, a pakisztániak és a törökök között. A többi skandináv országhoz hasonlóan, Dániában is a nagyszámú koronavírusos megbetegedések a főváros bevándorlónegyedeihez köthetők.⁸

Jól látható tehát, hogy némi időbeli eltolódással ugyan, de mindegyik skandináv országban megjelentek arra utaló adatok, hogy az afrikai és közel-keleti bevándorlók koronavírusos megbetegedés következtében a társadalmi arányuknál nagyobb mértékben szorulnak kórházi kezelésre. Az egyelőre nem világos, hogy ez azért van, mert a nem-nyugati bevándorlók körében nagyobb a fertőzöttség, vagy azért, mert a betegség az ő esetükben súlyosabb lefolyású, így nagyobb arányban kerülnek kórházba – esetleg mindkét állítás egyszerre igaz.

2. A BEVÁNDORLÓK NAGYARÁNYÚ FERTŐZÖTTSÉGÉNEK LEHETSÉGES OKAI

Az eddig felmerült magyarázatok többsége a bevándorló-közösségek nagyobb arányú fertőzöttségét feltételezi, és abból indul ki, hogy a bevándorlók hátrányos gazdasági helyzetük és

⁴ ABC NYHETER 2020.

⁵ DAGBLADET 2020a.

⁶ HELSINKI TIMES 2020a.

⁷ B.T. 2020a.

⁸ STATENS SERUM INSTITUTE 2020.

eltérő kultúrájuk következtében jobban ki vannak téve a fertőzés veszélyének, mint a skandináv többségi társadalmak. A szóban forgó afrikai és közel-keleti bevándorlók az 1990-es évektől egészen napjainkig jellemzően menekültként, illetve menekültek családgyesítése révén érkeztek a skandináv országokba. A legtöbb menekültet az északi országok közül eddig Svédország fogadta, így a nem-nyugati származású bevándorlók itt a társadalom 16%-át teszik ki.⁹ A világon az egyik legnagyobb (hivatalos adatok szerint több mint 160 000 főt számláló) szomáli diaszpóra is Skandináviában található.¹⁰

A nem-nyugati bevándorlók képzettsége jellemzően alacsony, ezért munkaerőpiaci lehetőségeik a többségi társadaloménál korlátozottabbak.¹¹ Amennyiben sikerül elhelyezkedniük, általában olyan munkakörökben dolgoznak, amely komolyabb képzettséget nem igényel és a helyi nyelv alapszintű ismerete is elegendő hozzá, ilyen például a taxisofőri vagy a bolti eladói munka. Ezenkívül olyan munkakörökben kapnak még munkát, amely nem népszerű a skandinávok körében, mint például az idősek ápolása és a takarítás. Ezeket a munkákat természetesen nem lehet otthonról végezni és a személyes kontaktus elkerülése is lehetetlen, így az ezeket végző bevándorlók jobban ki vannak téve a fertőzés veszélyének.¹²

A nem-nyugati bevándorlók nagy része a skandináv nagyvárosok bevándorlónegyedeiben él, ahol a társas érintkezés a mindennapok része. Egyrészt a bevándorlók háztartása jóval nagyobb a skandinávokénál: jellemzően több gyereket vállalnak, illetve gyakran három generáció lakik együtt egy lakásban.¹³ Másrészt kultúrájuk szerves része a társas összejövetel, a rokonoknál, ismerősöknél tett gyakori látogatás. Különösen elvárt a bevándorló-közösségekben a beteg hozzátartozók meglátogatása és ápolása.¹⁴ A bevándorlók egy része kizárólag az anyanyelvén beszél, sokan írni-olvasni sem tudnak, így ők az információkat általában szomszédaiktól, rokonoktól, illetve saját anyanyelvű rádió- és tv-csatornákon keresztül szerzik. A koronavírus-járvány kezdetén kevés információ állt rendelkezésre a bevándorlók nyelvén Svédországban¹⁵ és Norvégiában¹⁶, így sok migráns úgy élte a mindennapjait, ahogy korábban szokta.

⁹ DR 2018.

¹⁰ Svédországban több mint 70 000 (AFTONBLADET 2020b), Norvégiában több mint 48 000 (DAGBLADET 2020a), Finnországban több mint 21 000 (HIIRAAAN 2020) és Dániában is több mint 21 000 (Statistikbanken 2020) szomáliai él.

¹¹ NORDIC COUNCIL OF MINISTERS 2019.

¹² DAGBLADET 2020a és Klar Tale 2020.

¹³ SVT 2020a és ABC NYHETER 2020.

¹⁴ DAGENS NYHETER 2020a és EXPRESSEN 2020a.

¹⁵ Ibid

¹⁶ DAGBLADET 2020a

A dán médiában több olyan véleménycikk¹⁷ is megjelent, amely szerint a koronavírus-betegség azért sújtja az afrikai és közel-keleti bevándorlókat jobban, mert párhuzamos társadalomban¹⁸ élnek, és szándékosan nem működnek együtt a dán hatóságokkal. Ez természetesen egy leegyszerűsítő nézőpont, azonban az utóbbi napokban egyre több olyan incidensről lehetett hallani Dániában, ahol egyes muszlim bevándorlók nyíltan megszegték a járványügyi szabályokat, ezzel mintegy igazolva ezeket a vádakat. Az egyik ilyen eset egy muszlim költő temetéséhez köthető, ahol több százán gyűltek össze, hogy az elhunytat utolsó útjára kísérjék. A dán járványügyi rendelkezések értelmében tilosak a 10 főnél nagyobb társadalmi összejövetelek, és közterületen a legalább 1 méteres szociális távolság betartása kötelező. A dán rendőrség mégsem lépett közbe, mert értelmezésük szerint a temetési szertartás kivételt képez a szabadtéri gyülekezési tilalom alól.¹⁹ Ezzel szemben az érintett dán város (Aarhus) honlapján az áll, hogy a temetésekre is alkalmazandóak a gyülekezési tilalomra vonatkozó szabályok.²⁰ Továbbá a temetésről készült fényképekből és videofelvételekből jól látszik, hogy a résztvevők nem tartották be a kötelező szociális távolságot, közel álltak egymáshoz, tehát itt mindenképp tényleges szabályszegésről és fertőzésveszélyről van szó.²¹

A másik nagy közháborodást kiváltó eset szintén Aarhusban történt, ahol is május 10-én körülbelül 30 bevándorló gyűlt össze közös imára egy parkolóban. Történt ez annak ellenére, hogy a dán bevándorlási- és integrációs miniszter muszlimokhoz címzett ramadán-üdvözlésében külön kérte, hogy tartsák be a járványügyi rendelkezéseket az ünnep alatt is.²² A helyi rendőrség egy bejelentésnek köszönhetően tudomást szerzett az akkor még csak tervezett összejövetelről, azonban mégis elmulasztotta a helyszíni beavatkozást.²³ Az ügy kapcsán érdemes kiemelni, hogy az incidens egy ún. kemény gettóban²⁴ esett meg, amely a dán kormány szerint egyrészt a párhuzamos társadalom fizikai megnyilvánulási formája,²⁵ másrészt összekapcsolja a skandináv nagyvárosok bevándorlónegyedeiben észlelt nagyobb arányú koronavírus-fertőzést a járványügyi szabályok megszegésével.

¹⁷ DEN KORTE AVIS 2020. és DIT OVERBLIK 2020.

¹⁸ A dán Gazdasági- és Belügyminisztérium definíciója szerint párhuzamos társadalom az a közösség ahol nem a dán értékek és társadalmi normák az elsődlegesek. A minisztérium becslése szerint 76 400 nem-nyugati bevándorló él párhuzamos társadalomban Dániában. (ØKONOMI- OG INDENRIGSMINISTERIET 2019.)

¹⁹ JYDSKE VESTKYSTEN 2020.

²⁰ AARHUS KOMMUNE 2020.

²¹ B.T: 2020e.

²² EKSTRA BLADET 2020.

²³ B. T. 2020d.

²⁴ 2010 óta minden évben készül Dániában egy gettólista, amelyet 5 kritérium (a lakók foglalkoztatottsága, a nem-nyugati bevándorlók aránya, a lakók végzettsége, az átlagjövedelem és a bűnözési aránya) alapján állítanak össze. Az a városrész, amely egymás után ötször szerepel ezen a listán, automatikusan kemény gettóknak minősül. (TRANSPORT- OG BOLIGMINISTERIET 2019)

²⁵ DANSK REGERING 2018.

Egyes feltételezések szerint a muszlik bevándorlók nemcsak azért szorulnak nagyobb arányban kórházi kezelésre az északi országokban, mert náluk nagyobb arányú a koronavírus-fertőzöttség, hanem azért is, mert esetükben gyakrabban fennállnak azok a kockázati faktorok, amelyek a betegség súlyosabb lefolyását eredményezik. A muszlim bevándorlók körében elterjedtebb a dohányzás, és gyakori – különösen a nők körében – az elhízás. Továbbá a skandináv lakossághoz viszonyítva gyakrabban szenvednek olyan alapbetegségekben, mint a cukorbetegség, a magas vérnyomás vagy a szív- és érrendszeri problémák, amelyek a tudomány jelenlegi állása szerint jelentősen növelik a koronavírus-betegség légzőszervi komplikációinak kockázatát.²⁶

Felmerül a kérdés, hogy a nem-nyugati bevándorlók között miért épp a szomáliai nemzetiségűek körében terjed leginkább a koronavírus-járvány? Az előbbieken tárgyalt kulturális okok és az eseti szabályszegések mellett tetten érhetőek a skandináv társadalmak viszonylag újkeletű egyenlőtlenségei is.²⁷ Az északi országokba az elmúlt pár évtizedben menekülteként beáramló, többnyire muszlim vallású bevándorlók alkotják a skandináv társadalmak új szegény rétegét. A szomáli diaszpóra pedig ezen belül is a legszegényebb csoport: nekik sikerült az északi társadalmakba legkevésbé beilleszkedniük. Dániában például a 30-64 éves szomáliaiaknak mindössze 38%-a dolgozik, és ennek megfelelően ők rendelkeznek a legalacsonyabb jövedelemmel az országban.²⁸ A nemek között nagy a foglalkoztatottságbeli különbség; az aktív korú szomáli férfiak 56%-a, míg a nők 73%-a él állami segélyből. A második generációs, tehát már Dániában született és nevelkedett szomália fiatalok sem boldogulnak igazán: 48%-uk csak otthon ül – se nem dolgozik, se nem tanul.²⁹ Érthető tehát, hogy a szomálik nagy része kénytelen olcsó önkormányzati lakásokban élni, ahol részben anyagi, részben kulturális okokból több generáció lakik együtt. Köztudott tény, hogy a marginalizált társadalmi csoportok egészségi állapota rosszabb, mint a többségi társadalomé. Ezért az előbbieken felsorolt gazdasági, társadalmi és egészségügyi okok a szomáliai származású bevándorlóknál együttesen vannak jelen.

3. HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK

A stockholmi és oslói bevándorlónegyedekhez köthető nagyszámú megbetegedésről szóló híradásokat követően a hatóságok mindkét országban széleskörű információs kampányba kezdtek. Április közepén Helsinki is követte ezt a példát. A skandináv országok közül egyedül Dánia lóg ki a sorból, itt ugyanis a kormány eddig csak mérsékelten tett erőfeszítéseket a bevándorlók járványügyi tájékoztatását illetően. Az alábbiakban országonként tekintjük végig a nemzeti hatóságok azon intézkedéseit, amelyek a koronavírus-betegség bevándorló-közösségen belüli terjedését hivatottak megakadályozni.

²⁶ B.T. 2020a, VÄSTERBOTTENS-KURIREN 2020 és EXPRESSEN 2020

²⁷ EXPRESSEN 2020a.

²⁸ DANMARK STATISTIK 2019.

²⁹ IBID.

3.1. SVÉDORSZÁG

A stockholmi önkormányzat március végétől kezdve gondoskodik a járvánnyal kapcsolatos információs anyagok 15 kisebbségi nyelvre történő lefordításáról, és a bevásárlóközpontokban, az üzletekben, a vallási közösségek képviselőin és az önkormányzati alkalmazottakon keresztül próbálja ezeket minél több bevándorlóhoz eljuttatni.³⁰ Nemrég azonban kiderült, hogy a szómáli nyelvre lefordított anyagok egy részében sok a pontatlanság, a hiba és a rossz szóhasználat.³¹ Ezen túlmenően is kérdéses a svéd információs kampány sikeressége, mert figyelmen kívül hagyja a szóbeli és személyes kommunikáció fontosságát, amely a bevándorló-közösségek esetében köztudottan a leghitelesebb és leghatékonyabb kommunikációs forma.³²

Azt meg kell említeni, hogy különösen Svédország esetében lenne fontos, hogy a társadalom minden tagja megfelelő információval rendelkezzen a koronavírusos megbetegedésről, hiszen a svédek járvány elleni stratégiája a polgárok tájékozottságán és a hatósági ajánlások önkéntes követésén alapszik. Más szóval a nyitott svéd társadalmi modell³³ a lakosság tájékozottságát és bizalmon alapuló előíráskövetését feltételezi. Ez a stratégia pedig nem veszi figyelembe a svéd többségi társadalom és a bevándorló-közösségek közötti kulturális szakadékot. Míg a svédek számára magától értetődő az írásos kommunikáció és a hatóságok iránti bizalom, a nem-nyugati bevándorlók szkeptikusak a hatóságokkal és a tőlük származó információkkal kapcsolatban, és a számukra hitelesnek tűnő forrásból származó szóbeli kommunikációt részesítik előnybe – ami gyakran melegágya a tévhiteknek és a pontatlanságoknak.³⁴

A svéd politikusoktól és hatóságoktól nem idegen ez a fajta kulturális csőllátás; a diszkrimináció vádjától és a bevándorló-közösségek megbélyegződésétől tartva gyakran akkor sem kezelik a bevándorlókat eltérő módon, amikor ez indokolt és szükséges lenne. Sajnos a svéd idősothtonok nagyarányú koronavírus-fertőzöttsége arra enged következtetni, hogy a svéd kormány a koronavírus-járvány kezelése kapcsán is rosszul reagált a bevándorló-kérdésre. A svéd idősothtonokban az alkalmazottak 28%-a bevándorló, Stockholmban ez az arány 55%. Ráadásul az idősothtonokban nem előírás a védőfelszerelés használata, és hosszú ideig nem állt rendelkezésre megfelelő mennyiségű védőfelszerelés az alkalmazottak számára. Nuri Kino, egy svéd-szír újságíró és aktivista arról számolt be, hogy hiába próbálta a svéd hatóságok figyelmét felhívni a bevándorlónegyedek és az idősothtonok közötti szoros kapcsolatra.³⁵ Április elején egy göteborgi idősothton alkalmazottainak koronavírus-tesztje 4 fő esetében lett pozitív.³⁶ Ezzel

³⁰ SVT 2020b.

³¹ AFTONBLADET 2020b.

³² VÄSTERBOTTENS-KURIREN 2020.

³³ A svéd kormány csak néhány korlátozást vezetett be a koronavírus-járvány kapcsán: megtiltotta az 50 főnél nagyobb összejöveteleket, bezáratta a múzeumokat és betiltotta az idősothtonok látogatását (NEW YORK TIMES 2020.).

³⁴ FOREIGN POLICY 2020 ÉS UTROP 2020

³⁵ FOREIGN POLICY 2020.

³⁶ DAGENS NYHETER 2020c, DAGENS NYHETER 2020d.

egyidejűleg a svéd média arról számolt be, hogy a stockholmi idősothtonok egyharmadában már kimutatták a koronavírus-fertőzést.³⁷ Egy hónappal későbbre ez a szám tovább növekedett: a stockholmi és a göteborgi idősothtonok több mint felében, míg országos szinten összesen 541 idősothtonban volt koronavírusos megbetegedés. Ez számszerűleg több mint 2 500 idős beteget jelentett.³⁸ Május 14-ei adatok szerint több mint 1 600 idősothtonokban ápolt beteg hunyt el koronavírus-betegségben.³⁹ Mindezek ellenére egyes svéd politikusok és szakemberek továbbra sem hajlandóak szembenézni a tényekkel. Anders Tegnell például, a svéd járványkezelési stratégia kidolgozója és levezénylője szerint a stockholmi bevándorlónegyedek fertőzöttsége és az idősothtonokban tapasztalható nagyarányú megbetegedés közötti párhuzamvonás pusztán spekuláció.⁴⁰ Ugyanakkor svéd orvosszakértők véleménye szerint az idősothtoni megbetegedések száma a járvány jelenlegi elterjedtségi fokához képest magas, a vírus pedig csakis az alkalmazottak által kerülhetett be a svéd idősothtonokba, hiszen azok április 1-je óta nem látogathatók. A göteborgi regionális járványügyi hatóság elrendelte a régió idősothtonainak kivizsgálását.⁴¹

Stockholm a bevándorlók anyanyelvű tájékoztatása mellett ideiglenes karanténlakást biztosít az arra rászoruló idős emberek számára.⁴²

3.2. NORVÉGIA

A norvég Közegészségügyi Intézet a közösségi médián keresztül tájékoztatja a norvég-szómálikat a koronavírus-betegségről.⁴³ Az oslói városvezetés 18 nyelven tett közzé információt a koronavírusról online, illetve több nyelven készített plakátokat és a közösségi média számára videókat.⁴⁴ Ezenkívül a személyes és szóbeli információ fontosságát felismerve telefonos információs vonal létrehozásával, kisebbségi rádiócsatornákon keresztül, a családok személyes megkeresése révén és az etnikai kisebbségek körében tekintélynek örvendő személyek közreműködésével igyekeznek a bevándorlóknak a koronavírusról felvilágosítást adni.⁴⁵ Továbbá a norvég kormány 10 millió norvég korona összegű támogatást nyújt meghatározott önkéntes szervezetnek (pl. a Vöröskeresztnek és a Karitásznak) bevándorló-közösségeket célzó információs kampányok finanszírozására. A norvég kormány így kívánja azt biztosítani, hogy a ko-

³⁷ FOREIGN POLICY 2020.

³⁸ FOLKBLADET 2020 és DAGENS NYHETER 2020d.

³⁹ Socialstyrelsen 2020.

⁴⁰ FOREIGN POLICY 2020.

⁴¹ DAGENS NYHETER 2020d.

⁴² FOREIGN POLICY 2020.

⁴³ ABC NYHETER 2020 és DAGBLADET 2020a.

⁴⁴ ABC NYHETER 2020.

⁴⁵ ABC NYHETER 2020.

ronavírusról szóló információk az egyes bevándorló-közösségekhez személyre szabottan és hatékonyan jussanak el.⁴⁶ Ezáltal azonban az egyéb integrációs projektektől vonta el a kormány az anyagi támogatást.⁴⁷

Norvégiában április közepe óta folyamatosan csökken az újonnan regisztrált koronavírusos fertőzések száma.⁴⁸ A bevándorló háttérű lakosok esetében is ez a csökkenő tendencia figyelhető meg, azt azonban nem lehet tudni, hogy ez a siker a bevándorlókat célzó széleskörű információs kampánynak vagy inkább az országban bevezetett szigorú korlátozásoknak tulajdonítható. A sikeres járványkezelésnek köszönhetően a norvég kormány április 20-a óta fokozatosan enyhíti a járványügyi korlátozásokat.⁴⁹

3.3. FINNORSZÁG

Helsinki – követve Stockholm és Osló példáját – szintén információs kampányba kezdett a szomáliai bevándorlók nagyarányú koronavírusos megbetegedését követően. A város önkormányzata gondoskodott a koronavírusról szóló információs anyagok kisebbségi nyelvekre történő lefordításáról, és hat nyelven készített tájékoztató videókat. Ezenkívül a város vezetése a Finn Szomáli Ligával egyeztetett arról, hogy milyen további intézkedések szükségesek a koronavírus-fertőzés terjedésének megfékezésére.⁵⁰

3.4. DÁNIA

A dán Bevándorlási és Integrációs Minisztérium még a nem-nyugati bevándorlók nagyarányú koronavírus-fertőzöttségét kimutató statisztikai adatok közzétételét megelőzően több kisebbségi nyelven is készített információs anyagokat mind papíron, mind digitálisan. A minisztérium adatai szerint a Dán Királyság területén 325 000 felnőtt nem-nyugati bevándorló él, akiknek a 7-30%-a nem beszéli a dán nyelvet. A miniszter szerint főleg a szegénynegyedekben élő bevándorlók esetében feltételezhető a koronavírusról és a dán járványügyi korlátozásokról való hiányos ismeret, ezért ők képezik a tájékoztató anyagok fő célcsoportját. Ugyanakkor a miniszter kijelentette, hogy alapvető álláspontjával ellentétes a hatóságok és a népesség közötti kisebbségi nyelveken történő kommunikáció. „Nem szabad az embereket ahhoz hozzászoktatnunk, hogy idegen nyelven intézkedjenek, mert akkor soha nem fognak dánul megtanulni”- mondta egyik nyilatkozatában.⁵¹ A dán bevándorlási és integrációs miniszter szerint tehát a bevándorlónegyedek nagyobb arányú fertőzöttségét integrációs és nem kommunikációs problémaként kell

⁴⁶ UTROP 2020.

⁴⁷ DAGBLADET 2020b.

⁴⁸ AFTENPOSTEN 2020.

⁴⁹ AVISEN 2020.

⁵⁰ FOREIGNER.FI 2020.

⁵¹ B.T. 2020b

kezelni, azonban a korona-járvány egy olyan speciális helyzet, amelynek a mihamarabbi megoldása az elsődleges szempont.

Norvégiához hasonlóan Dániában is csökkent a koronavírusos megbetegedések száma, ezért a kormány április 20-án megkezdte a járványügyi korlátozások feloldását. A májusi nyitási fázis részeként a kormány széleskörű tesztelési stratégiát hirdetett, és az önkormányzatok számára előírta, hogy önkéntes elszigetelődés céljából hotel szobát vagy más alkalmas helyiséget biztosítsanak az arra rászorulóknak.⁵²

4 TÁRSADALMI FESZÜLTSEGEK ÉS A MUSZLIM BEVÁNDORLÓK INTEGRÁCIÓJÁNAK KÉRDÉSE

A koronavírus-fertőzés társadalmon belüli etnikai megoszlása és az ehhez kapcsolódó integrációs problémák kényes politikai kérdések, amelyekről nehéz úgy beszélni, hogy az érintett bevándorló-közösségek ne érezzék magukat diszkriminálva. A szomálik például mind Finnországban, mind Norvégiában elégedetlenül fogadták a az őket érintő koronavírus megbetegedésekről szóló híreket. Véleményük szerint a fertőzöttségi adatok magyarázat nélküli közlése előítéleteket szül a szomálikkal szemben.⁵³ A svédek pedig egyenesen tagadják a bevándorlónegyedek és az idősotthonok korona-vírusos fertőzöttsége közötti összefüggést.

A skandináv társadalmakon belüli feszültségek vizsgálata kapcsán érdemes visszatérni a két dán incidensre, ahol néhány muszlim bevándorló nyilvánvalóan szándékosan szegte meg a járványügyi szabályokat. Mindkét példából jól látszik, hogy Dániában élnek olyan muszlim bevándorlók, akik úgy gondolják, hogy a vallási törvények és szokások előbbre valók az állam által alkotott törvényeknél még egy olyan válsághelyzetben is, mint a koronavírus-járvány. Másrészt a hatóságok muszlimokkal szembeni elnéző magatartása azt jelzi a dán többségi társadalom felé, hogy a muszlim bevándorlók a jogszabályok felett állnak. Ez pedig társadalmi feszültséget szül, továbbá megingatja a skandináv jóléti model két alappillérét; az egyenlőség és a bizalom elvét. Ugyanakkor joggal merül fel a többségi társadalom részéről az a kritika is, hogy a bevándorló-közösségek ritkán beszélnek arról, mi a saját felelősségük az integrációs kudarcokban.

A koronavírus-járvány gazdasági következményei szintén nagyobb mértékben sújtják a muszlim bevándorlókat, mint a skandináv lakosságot. Egy dán szakszervezet jelentése szerint március 9. és április 19. között 12 000 nem-nyugati származású veszítette el a munkáját Dániában, ami a munkaerőpiacon aktív nem-nyugati bevándorlók 5,7%-át jelenti. Összehasonlításképpen a dán származású dolgozók 2,6%-a lett munkanélküli ebben az időszakban.⁵⁴ Egy svéd elemzés szintén a muszlim bevándorlók növekvő munkanélküliségére mutat rá.⁵⁵ Mindkét tanulmány

⁵² DR 2020b.

⁵³ KLAR TALE 2020 és HELSINKI TIMES 2020b.

⁵⁴ INFORMATION 2020.

⁵⁵ AFTONBLADET 2020c.

ugyanazokat a következtetéseket vonja le: a nem-nyugati bevándorlók nagyobb arányú munkanélküliségének egyik oka, hogy jelentős részük képzetlen munkaerő, a másik tényező pedig az, hogy sokan a turisztikai és vendéglátóipari szektorban dolgoztak. Ezenkívül a nem-nyugati származású képzetlen munkavállalók hátrányosabb helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint a skandináv származású képzetlen munkavállalók, mert jellemzően nyelvi nehézségekkel küszködnek és kevesebb a munkatapasztalatuk is.⁵⁶

Dániában tovább tetézi a problémát az, hogy a nem-nyugati bevándorlók növekvő munkanélkülisége egyes városrészek gettó-minősítését vonhatja maga után, ugyanis a munkanélküliség és az alacsony éves jövedelem gettó-kritériumok.⁵⁷ Ez pedig a Dániában élő muszlim bevándorlók további szegregációjához vezet majd.

5. ZÁRÓ GONDOLATOK

A skandináv országok példáján keresztül jól érzékelhető, hogy a muszlim bevándorlók integrációjának kérdése nem csak gazdasági, de közegészségügyi szempontból is jelentőséggel bír. Az északi országok évtizedek óta jelentős összegeket és energiát fordítanak a muszlim bevándorlók társadalmi beilleszkedésére, abban bizakodva, hogy így megszűnnek majd a társadalmon belüli osztálykülönbségek és fenntartható marad az eddig elért jólét. Azonban az eddigi integrációs törekvések nem hoztak sikert egyik országban sem, ez pedig a koronavírus-járvány tükrében egyre nyilvánvalóbbá válik. Norvégia és Svédország továbbra is tünetkezelő taktikát folytat; információs kampányok segítségével próbálja orvosolni a helyzetet. A svédek politikai korrektsége ezenkívül a koronavírus-járvány elhibázott kezeléséhez és több mint 3 000⁵⁸ idős svéd halálához vezetett. Ezzel szemben a dán kormány belátja, hogy nemcsak az információ hiányáról, hanem integrációs problémáról van szó, amelyben minden szereplőnek van felelőssége és tennivalója.

⁵⁶ INFORMATION 2020.

⁵⁷ DANSK REGERING 2018.

⁵⁸ Május 14-én 3 073 volt a 70 év fölötti elhalálozottak száma Svédországban, akik közül 1 628 fő hunyt el időotthonokban és további 818 fő volt otthoni gondozásban. (SOCIALSTYRELSEN 2020)

FELHASZNÁLT IRODALOM

- AARHUS KOMMUNE (2020): *Aarhus Kommunes Kirkegårde afholder bisættelser, urnenedsættelser og begravelser, men under ændrede forhold for at minimere risikoen for smitte.* 2020.04.16. Forrás: <https://www.aarhus.dk/corona/til-dig-som-borger/det-tekniske-omraade/forholdsregler-paa-kirkegaarde-til-bisaettelser-og-begravelser/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- ABC NYHETER (2020): *Corona sprer seg blant norsk-somalier: – Vi har ingen å miste.* 2020.04.02. Forrás: <https://www.abcnyheter.no/nyheter/norge/2020/04/02/195665794/corona-sprer-seg-blant-norsk-somalier-vi-har-ingen-a-miste> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- AFTONBLADET (2020a): *Födda i Somalia, Turkiet och Irak får oftare covid-19.* 2020.04.14. Forrás: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/2Gx0Ev/fodda-i-somalia-turkiet-och-irak-far-oftare-covid-19> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- AFTONBLADET (2020b): *Obegripligt att corona-råden på somaliska innehåller fel och slarv.* 2020.04.23. Forrás: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/awQ682/obegripligt-att-corona-raden-pa-somaliska-innehaller-fel-och-slarv> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- AFTONBLADET (2020c): *Krisen rammer hårdt for nyankomne.* 2020.04.22. Forrás: <https://www.aftonbladet.se/minekonomi/a/8m82gA/krisen-slar-hart-mot-nyanlanda> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- AFTENPOSTEN (2020): *Først gikk smitten blant innvandrere rett til vær. Nå har den stoppet opp.* 2020.04.25. Forrás: <https://www.aftenposten.no/norge/i/g7nM3J/foerst-gikk-smitten-blant-innvandrere-rett-til-vaers-naa-har-den-stoppet-opp?> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- ALTINGET (2020): *Kronik: Rammer coronavirusen især indvandrere og fattige?* 2020.04.23. Forrás: <https://www.altinget.dk/artikel/kronik-rammer-coronavirusen-isaer-indvandrere-og-fattige> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- Avisen (2020): *Norge åbner børnehaver og skoler gradvist.* 2020.04.07. Forrás: https://www.avisen.dk/norge-aabner-boernehaver-og-skoler-gradvist_594495.aspx (Megtekintve: 2020.05.15.)
- B.T. (2020a): *Indvandrere med coronavirus fylder hospital: Nu kræver overlæger klar besked.* 2020.04.22. Forrás: <https://www.bt.dk/samfund/indvandrere-med-coronavirus-fylder-hospital-nu-kræver-overlaeger-klar-besked> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- B.T. (2020b): *Minister erkender: Sedler på arabisk er imod min grundholdning.* 2020.05.05. Forrás: <https://www.bt.dk/nyheder/minister-erkender-sedler-paa-arabisk-er-imod-min-grundholdning> (Megtekintve: 2020.05.15.)

- B. T. (2020c): *Pia Kjærsgaard i hårdt angreb: 'Ikke alene den her regering, men skiftende regeringer har svigtet.* 2020.05.06. Forrás: <https://www.bt.dk/nyheder/pia-kjaersgaard-i-haardt-angreb-ikke-alene-den-her-regering-men-skiftende> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- B. T. (2020d): *Muslimsk fællesbøn under corona får Støjberg op i det røde felt: 'Skandaløst'.* 2020.05.11. Forrás: <https://www.bt.dk/politik/muslimsk-faellesboen-under-corona-faar-stoejberg-op-i-det-roede-felt-skandaloesst?fbclid=IwAR1qoVi2Txu4mNwXLRozQworO49Ev-GRh6LCYXWzGuhIs1QTna5W1kd0QXis> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- B. T. (2020e): *Minister om tætpakkede muslimske begravelser: 'Det er trøls.* 2020.05.12. Forrás: <https://www.bt.dk/nyheder/minister-om-taetpakkede-muslimske-begravelser-det-er-traels>' (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DAGBLADET (2020a): *Corona-spredning fra vest til øst: - Da vi hørte det, var det bare å reagere.* 2020.04.25. Forrás: <https://www.dagbladet.no/nyheter/da-vi-horte-det-var-det-bare-a-reagere/72365843> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DAGBLADET (2020b): *En kortvarig glede.* 2020.04.28. Forrás: <https://www.dagbladet.no/kultur/en-kortvarig-glede/72404740> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DAGENS NYHETER (2020a): *Overrepræsentation af koroner inficeret fra Järvafältet i Stockholm County.* 2020.03.20. Forrás: <https://www.dn.se/sthlm/13-procent-av-alla-coronasmittade-i-stockholms-lan-kommer-fran-jarvafaltet/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DAGENS NYHETER (2020b): *Svårt för MSB att nå ut med coronainformation till svensksomalier.* 2020.03.25. Forrás: <https://www.dn.se/nyheter/sverige/svart-for-msb-att-na-ut-med-coronainformation-till-svensksomalier/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DAGENS NYHETER (2020c): *Finansborgarrådet: "6.500 affischer med information på olika språk sätts upp".* 2020.03.25. Forrás: <https://www.dn.se/sthlm/finansborgarradet-6000-affischer-med-information-pa-olika-sprak-satts-upp/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DAGENS NYHETER (2020d): *Det nya coronaviruset sprider sig på Göteborgs äldreboenden.* 2020.04.30. Forrás: <https://www.dn.se/nyheter/sverige/hur-kunde-coronasmittan-spridas-pa-goteborgs-aldreboenden/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DANMARKS STATISTIK (2019): *Invandrere i Danmark 2019.* 2019 november. Forrás: <https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=29446&sid=indv2019> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DANSK REGERING (2018a): *Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030.* 2018.03.01. Forrás: <https://www.regeringen.dk/publikationer-og-aftaletakster/et-danmark-uden-parallelsamfund/> (Megtekintve: 2020.05.15.)

- DEN KORTE AVIS (2020): *Mange indvandrere får corona – det har sin rystende forklaring, men den vil dansk TV ikke give.* 2020.04.23. Forrás: <https://denkorteavis.dk/2020/mange-indvandrere-faar-corona-det-har-sin-rystende-forklaring-men-den-vil-dansk-tv-ikke-give/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DIT OVERBLIK (2020): *Pia Kjærsgaard: Parallelsamfund på Nørrebro blæser på coronaregler.* 2020.04.07. Forrás: <https://ditoverblik.dk/pia-kjaersgaard-parallelsamfund-paa-noerrebro-blaeser-paa-coronaregler/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DR (2018): *Indvandring fylder i valgkamp: Hver fjerde svensker har nu udenlandsk baggrund.* 2018.09.02. Forrás: <https://www.dr.dk/nyheder/udland/valgisverige/indvandring-fylder-i-valgkamp-hver-fjerde-svensker-har-nu-udenlandsk> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DR (2020a): *Indvandrere fylder mere i coronastatistik end etniske danskere.* 2020.05.07. Forrás: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/indvandrere-fylder-mere-i-coronastatistik-end-etniske-danskere> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- DR (2020b): *Ny teststrategi: Nu vil regeringen opspore og teste smittedes kontakter.* 2020.05.12. Forrás: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/ny-teststrategi-nu-vil-regeringen-opspore-og-teste-smittedes-kontakter> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- EXPRESSEN (2020a): *Mindst 6 av 15 döda Stockholmare var svensksomalier.* 2020.03.23. Forrás: <https://www.expressen.se/nyheter/minst-6-av-15-doda-stockholmare-var-svensksomalier/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- EXPRESSEN (2020b): *Skåne måste lära av Stockholms misstag.* 2020.04.19. Forrás: <https://www.expressen.se/kvallsposten/debatt-kvp/skane-maste-lara-av-stockholms-misstag/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- EKSTRA BLADET (2020): *Muhammeds fornemmelse: Mette F. for fin til at tale med muslimer.* 2020.04.28. Forrás: <https://ekstrabladet.dk/nationen/muhammeds-fornemmelse-mette-f.-for-fin-til-at-tale-med-muslimer/8102968> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- FOLKBLADET (2020): *Tusentals smittade på svenska äldreboenden.* 2020.04.30. Forrás: <https://www.folkbladet.nu/2020-05-02/tusentals-smittade-pa-svenska-aldreboenden> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN (2020) *Pressträff om covid-19 (coronavirus) 14 april 2020.* 2020.04.14. Forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=FgcDLWD0PFY&feature=youtu.be> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- FOREIGNER.FI (2020): *Helsinki warns of increased Covid-19 cases among Somali community.* 2020.04.14. Forrás: <https://www.foreigner.fi/articulo/coronavirus/increase-in-covid-19-cases->

[among-the-somali-community-in-helsinki/20200414160549005298.html](https://www.megtekintve.com/20200414160549005298.html) (Megtekintve: 2020.05.15.)

FOREIGN POLICY (2020): *The Hidden Flaw in Sweden's Anti-Lockdown Strategy*. 2020.04.21. Forrás: <https://foreignpolicy.com/2020/04/21/sweden-coronavirus-anti-lockdown-immigrants/> (Megtekintve: 2020.05.15.)

GÖTEBORGS-POSTEN (2020): *Myndigheternas blinda flack*. 2020.04.11. Forrás: <https://www.gp.se/ledare/myndigheternas-blinda-fl%C3%A4ck-1.26600073> (Megtekintve: 2020.05.15.)

HELSINKI TIMES (2020a): *Helsinki expresses concern as coronavirus infections surge among Somalis*. 2020.04.15. Forrás: <https://www.helsinkitimes.fi/finland/finland-news/domestic/17551-helsinki-expresses-concern-as-coronavirus-infections-surge-among-somalis.html> (Megtekintve: 2020.05.15.)

HELSINKI TIMES (2020b): *Somali community voices displeasure with being singled out by Helsinki*. 2020.04.17. Forrás: <https://www.helsinkitimes.fi/finland/finland-news/domestic/17562-somali-community-voices-displeasure-with-being-singled-out-by-helsinki.html> (Megtekintve: 2020.05.15.)

HIIRAAAN (2020): *More Somalis are dying of coronavirus in Sweden than any other group*. 2020.03.25. Forrás: https://hiiraan.com/news4/2020/Mar/167559/more_somalis_are_dying_of_coronavirus_in_sweden_than_any_other_group.aspx?utm_source=hiiraan&utm_medium=SomaliNewsUpdateFront (Megtekintve: 2020.05.15.)

INFORMATION (2020): *Ikkevestlige indvandrere på arbejdsmarkedet er dobbelt så hårdt ramt af coronakrisen som etniske danskere*. 2020.04.30. Forrás: <https://www.information.dk/indland/2020/04/ikkevestlige-indvandrere-paa-arbejdsmarkedet-dobbelt-saa-haardt-ramt-coronakrisen-etniske-danskere> (Megtekintve: 2020.05.15)

JYDSKE VESTKYSTEN (2020): *Hvordan kunne flere hundrede få lov at stimle sammen til Yahya Hassans begravelse?* 2020.05.06 Forrás: https://jv.dk/artikel/hvordan-kunne-flere-hundrede-fl%C3%A5-lov-at-stimle-sammen-til-yahya-hassans-begravelse?fbclid=IwAR247_9nB6pW3K3LRlyXWDPyPy20UvMqVJVruZkHPTwT0-VIVf6pCc8KAY2Q (Megtekintve: 2020.05.15.)

KLAR TALE (2020): *Saker om smitte blant somaliere fører til fordommer*. 2020.04.08. Forrás: <https://www.klartale.no/norge/saker-om-smitte-blant-somaliere-forer-til-fordommer-1.1696245> (Megtekintve: 2020.05.15.)

MANDAG MORGEN (2019): *Hvem er de ikke-vestlige udlændinge alle taler om?* 2019.05.27. Forrás: <https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/ikke-vestlige-udlaendinge-men-hvem-er-de> (Megtekintve: 2020.05.15.)

- NEWS NOW FINLAND (2020): *Concern over rise in coronavirus cases among Somali community*. 2020.04.14. Forrás: <https://newsnowfinland.fi/domestic/concern-over-rise-in-coronavirus-cases-among-somali-community> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- NORDIC COUNCIL OF MINISTERS (2019): *Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets*. 2019.05.29. Forrás: <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1317928/FULL-TEXT01.pdf> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- PROJECT SYNDICATE (2020): *The Grim Truth About the "Swedish Model"*. 2020.04.17. Forrás: <https://www.project-syndicate.org/commentary/swedish-coronavirus-no-lockdown-model-proves-lethal-by-hans-bergstrom-2020-04> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- REUTERS (2020): *COVID-19 takes unequal toll on immigrants in Nordic region*. 2020.04.24. Forrás: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-norway-immigrants/covid-19-takes-unequal-toll-on-immigrants-in-nordic-region-idUSKCN2260XW> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- STATENS SERUM INSTITUTE (2020): *COVID-19 Danmark Epidemiologisk trend og fokus: Herkomst (etnicitet)*. 2020.05.07. Forrás: <https://files.ssi.dk/COVID19-epi-trendogfokus-07052020-4eu7> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- SATISTIKBANKEN (2020): *Folketal 1. januar efter køn, alder, herkomst, oprindelsesland og statsborgskab*. 2020.05.12. Forrás: <https://www.statistikbanken.dk/folk2> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- SOCIALSTYRELSEN (2020): *Statistik over covid-19 blandt ældre efter boendeform*. 2020.05.14. Forrás: <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistik-om-covid-19/statistik-om-covid-19-bland-aldre-efter-boendeform/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- SVENSK REGERING (2020): *Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om information till allmänheten med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset*. 2020.03.19. Forrás: <https://www.regeringen.se/49570e/contentassets/6718f4ab-fbd2438db19881ca4af5054e/uppdrag-till-myndigheten-for-samhallsskydd-och-beredskap-om-information-till-allmanheten-med-anledning-av-utbrottet-av-det-nya-coronaviruset.pdf> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- SVT (2020a): *Läkarförening larmar: Flera svensksomalier bland coronadödsfall i Stockholmsområdet*. 2020.03.23. Forrás: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/lakarforening-larmar-over-halften-av-de-doda-ar-svensksomalier> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- SVT (2020b): *Därför tar Agenda upp smittspridningen i Järvaområdet i Stockholm*. 2020.03.29. Forrás: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/darfor-tar-agenda-upp-smittspridningen-i-jarvaområdet-i-stockholm> (Megtekintve: 2020.05.15.)

- SVT (2020c): *Hundreder af inficerede med covid-19 i ældre hjem i Stockholm-regionen*. 2020.04.02. Forrás: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/hundratals-smittade-av-covid-19-pa-aldreboenden-i-stockholmsregionen> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- SVT (2020d): *Sådan kom corona-virusen ind i Sveriges ældre hjem*. 2020.05.10. Forrás: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/svt-granskar-sa-tog-sig-coronaviruset-in-pa-sveriges-aldreboenden> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- SVT (2020e): *1177 Sygeplejerske: Syg følelse tvunget til at gå på arbejde i ældreplejen*. 2020.05.10. Forrás: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/1177-skoterska-sjuka-kanner-sig-tvingade-att-ga-till-jobbet-i-aldreomsorgen> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- THE NEW YORK TIMES (2020a): *Life Has to Go On': How Sweden Has Faced the Virus Without a Lockdown*. 2020.04.28. Forrás: https://www.nytimes.com/2020/04/28/world/europe/sweden-coronavirus-herd-immunity.html?algo=combo_als_clicks_decay_6_80_ranks&fallback=false&imp_id=250629096&action=click&module=moreIn&pgtype=Article®ion=Footer (Megtekintve: 2020.05.15.)
- THE NEW YORK TIMES (2020b): *Coronavirus Takes a Toll in Sweden's Immigrant Community*. 2020.05.08. Forrás: <https://www.nytimes.com/aponline/2020/05/09/world/europe/ap-eu-virus-outbreak-sweden-migrants.html> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- TRANSPORT- OG BOLIGMINISTERIET (2019): *Liste over hårde ghettoområder pr. 1. december 2019*. 2019.12.01 Forrás: <https://www.trm.dk/publikationer/2019/liste-over-ghettoomraader-pr-1-december-2019/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET (2020): *COVID-19: Regeringen vil have corona-information ud i udsatte boligområder*. 2020.05.07. Forrás: <https://uim.dk/nyheder/covid-19-regeringen-vil-have-corona-information-ud-i-udsatte-boligomraader> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- UTROP (2020): *Majoritetsorganisasjoner så vidt i gang med infotiltak for innvandrere*. 2020.04.29. Forrás: <https://www.utrop.no/nyheter/nytt/215428/> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- VÄSTERBOTTENS-KURIREN (2020): *Coronainfo når inte invandrare – "förödande"*. 2020.03.24 Forrás: <https://www.vk.se/2020-03-24/coronainfo-nar-inte-invandrare-forodande-2> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- VÅRT LAND (2020): *Koronasmitte på somalisk*. 2020.04.14. Forrás: <https://www.vl.no/verdidebatt/koronasmitte-pa-somalisk-1.1699582> (Megtekintve: 2020.05.15.)
- ØKONOMI- OG INDENRIGSMINISTERIET (2019): *Redegørelse om parallelsamfund 2019*. 2019.03.08. Forrás: <https://trm.dk/publikationer/2019/redegoerelse-om-parallelsamfund-2019/> (Megtekintve: 2020.05.15.)

HORIZONT

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Kóczán András, Tóth Klaudia

Lektorálta: Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Kovács Emese, 2020

© Migrációkutató Intézet, 2020

ISSN 2677-1780